

תלמודו בידו

דף כה עמוד א

- א] במה נחלקו התנאים אם עדים שהעידו ש"ראו את הלבנה שחרית במזרח, וערבית במערב" הם עדי שקר ?
- ב] מה היה המעשה מחמתו גזר רבן גמליאל על ר' יהושע שיבא אצלו במקלו ביום הכיפורים שעל פי חשבוננו ?
- ג] מה השיבו לר' יהושע מדוע עליו לבא לרבן גמליאל כפי שגזר עליו ?
- ד] מדוע כשראה ר' חייא את הלבנה בבוקר יום כ"ט אלול ציוה עליה להתכסות ?
- ה] מדוע אמר רבי לר' חייא שלא לקדש החודש בעירו אלא בעין טב ?

- א] רש"י: ראו את הלבנה החדשה בשחרית במזרח, ושוב ראו אותה באותו ערב במערב. לר"י בן נורי עדי שקר הם, שבי"ב שעות אין הלבנה רצה ממזרח למערב. ולרבן גמליאל, פעמים שבאה בקצרה והולכת ממזרח למערב במהירות. רבותיו: ראו את הלבנה הישנה בשחרית במזרח, ובאותו ערב ראו את החדשה במערב. לר"י בן נורי עדי שקר הם, שהרי הלבנה מתכסה במשך עשרים וארבע שעות.
- ב] שנים העידו שראו את הירח החדש ביום ל' אלול, אך בליל ל"א לא נראה הירח. רבן גמליאל קיבלם, וקידש את החודש ביום שלשים על פיהם. אך לר' יהושע עדי שקר הם, מפני שירח הנראה בזמנו, תמיד נראה גם בליל עיבורו.
- ג] ר' עקיבא: דברי רבן גמליאל קיימים, ואפילו אם טעה וקידש את החודש שלא בזמנו. שנאמר "אשר תקראו אתם", תלה את קביעת המועדים בקריאת בית דין. ונאמר "אתם" שלש פעמים, ללמד אתם ואפילו מזידים, שוגגים ומוטעים. ר' דוסא: משום שכל שלשה שעמדו בית דין על ישראל, הרי הם כבית דינו של משה.
- ד] מפני שרצו לאיים על עדים שיאמרו שראו את הירח החדש ביום ל', ולקדש החודש על פי עדותם, כדי שלא יחול יום הכיפורים בערב שבת. אך אין בית דין יכולים לאיים אלא כשהלבנה הישנה אינה נראית בליל ל'.
- ה] 1. שלא ירננו עליו שקידש את החודש. 2. בעירו גזרו שמד שלא לקדש את החודש.

הלימוד לזכות שלמה נפתלי בן דבורה לזיווג הגון